

Finnpartnership

Kehitysvaikutuksia 2019

Liikekumppanuustukihankkeiden tuloksia

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

finnfund

Ulkoministeriön liikekumppanuusohjelma Finnpartnershipin tavoitteena on lisätä suomalaisten ja kehitysmaiden yritysten ja organisaatioiden kaupallista yhteistyötä niin, että hankkeiden tuloksena saadaan aikaan Suomen ja EU:n kehityspolitiikan mukaisia myönteisiä kehitysvaikutuksia kohdemaissa. Ohjelman tarkoituksena on tukea rahoituksen, yhteyksien luomisen ja koulutuksen avulla kaupallisesti kannattavien hankkeiden identifiointia ja kehittämistä, jotta suomalainen yksityinen sektori ja muut kaupalliset toimijat voisivat omalta osaltaan olla poistamassa äärimmäistä köyhyyttä ja eriarvoisuutta kestävän kehityksen tavoitteiden (Agenda 2030) ja Suomen kehityspoliittisen ohjelman mukaisesti.

Finnpartnership mittaa vuosittain ohjelman kautta neljä vuotta aiemmin myönteisen valtionavustuspäätöksen eli *liikekumppanuustukipäätöksen* saaneiden hankkeiden lopputuloksia ja hankkeiden synnyttämiä kehitysvaikutuksia. Käsillä olevassa raportissa tarkastellaan 105 vuonna 2015 tukea saaneen hankkeen tähänastisia tuloksia ja vaikutuksia. Tarkastelun kohteena olevia hankkeita on aiempia vuosia enemmän, ja aikaansaadut tulokset ovatkin huomattavia. Hankkeiden kautta katalysoitiin tuensaajien raportoinnin mukaan yhteensä lähes 19 miljoonaa euroa investointeja hankkeiden kohdemaihin. Liikekumppanuustuen katalysointivaikutus on osoittautunut huomattavaksi, ja tukee osaltaan kestävän kehityksen tavoitteiden (Sustainable Development Goals, SDG:t) saavuttamiseksi tarvittujen yksityisten investointien toteutumista. Liikekumppanuustukihankkeet edesauttavat ja vaikuttavat SDG:iden ja Suomen kehityspoliittisten tavoitteiden toteutumiseen myös suoraan hankkeiden synnyttämien kehitysvaikutusten kautta.

Tukea saaneilta organisaatioilta kerättyjen vastausten perusteella liikekumppanuustuen sekä Finnpartnershipin muun hankkeille tarjoaman avun merkitys oli huomattava. 88 prosenttia vastaajista koki Finnpartnershipin tuottaneen hankkeelle lisäarvoa, ja suuri osa vastaajista kertoi avoimissa vastauksissaan Finnpartnershipin merkityksen hankkeensa toteutumiselle olleen merkittävä tai jopa välttämätön. Vastaukset tukevat käsitystä julkisen tuen merkityksestä yksityisen sektorin kehitysyhteistyöhankkeille.

Birgit Nevala
Ohjelmajohtaja

Finnpartnership-liikekumppanuusohjelman tavoitteena on lisätä suomalaisten ja kehitysmaiden yritysten ja muiden liiketoiminnasta kiinnostuneiden toimijoiden kaupallista yhteistyötä niin, että hankkeet synnyttävät myönteisiä kehitysvaikutuksia kohdemaissa. Taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristöllinen kestävyys ovat oleellisia lähtökohtia arvioitaessa ohjelman kautta tuettavia hankkeita. Lisäksi Finnpartnershipin työtä ohjaavat vuotuiset yksityiskohtaiset työsuunnitelmat tavoitetasoineen.

Finnpartnership-ohjelmaa rahoittaa ulkoministeriö ja sitä hallinnoi Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund). Finnpartnership tekee tiivistä yhteistyötä muun Team Finland -verkoston kanssa.

Finnpartnershipin tarjoamia palveluita ovat rahallisen liikekumppanuustuen kanavointi suomalaisille yrityksille ja muille toimijoille, liikekumppanuusaloitteiden identifiointi- ja välityspalvelu (Matchmaking-palvelu) sekä kehitysvaikutuksiin ja kehitysmaihin suuntautuviin liikekumppanuushankkeisiin liittyvä koulutus. Ohjelma on kysyntävetoinen ja kattaa kaikki OECD:n kehitysapukomitea DAC:n luokittelemat kehitysmaat.

Ohjelma käynnistettiin vuonna 2006.

Kehitysvaikutuksia vuoden 2015 hankkeista

2,7

miljoonaa euroa maksettua
liikekumppanuustukea

445

suoraan työllistettyä henkilöä

315

uutta työpaikkaa

48

hanketta, joissa toteutettu koulutusta

30

hankkeessa siirtynyt teknologiaa
kehitysmaahan

18,8

miljoonaa euroa yksityisiä
investointeja kehitysmaihin

580

epäsuorasti työllistettyä henkilöä

30

Positiivisesti sukupuolten väliseen
tasa-arvoon vaikuttanutta hanketta

46

hanketta vaikuttanut positiivisesti
ympäristöön

15

tytär- tai yhteisyritystä perustettu
kehitysmaahan

Vaikutus kestävän kehityksen tavoitteisiin ja Suomen kehityspoliittisiin painopisteisiin - esimerkkinä vuoden 2015 hankkeet

Kestävän kehityksen tavoite

Kehityspoliittinen painopiste

I. Naisten ja tyttöjen oikeudet

II. Kehitysmaiden talouksien vahvistaminen

III. Yhteiskuntien demokraattisuus ja toimintakyky on vahvistunut

IV. Ruokaturva, luonnonvarat sekä veden ja energian saatavuus

Vaikutus

2019 →

30

Positiivisesti sukupuolten väliseen tasa-arvoon vaikuttanutta hanketta

130

Työllistettyä naista

445

Suoraan työllistettyä henkilöä kehitysmaissa

1 350

Arvio työllistettyjen henkilöiden määrästä vuonna 2021

51

Uutta liikeympäysohjelmaa kehitysmaissa

~1,1

Miljoonaa euroa veroja ja muita maksuja kehitysmaihin

46

Hanketta, jotka synnyttivät positiivisia ympäristövaikutuksia kehitysmaissa

13

Hanketta, jossa pilotoitiin suomalaista ympäristöteknologiaa kehitysmaissa

20

Hanketta, jotka paransivat perustarpeiden kannalta olennaisten hyödykkeiden tai palveluiden saantia

48

Hanketta, jossa koulutettiin henkilökuntaa

Tulos

105

Hanketta, jolle maksettiin liikeympäysohjelmatukea

2,7

Miljoonaa euroa maksettua tukea

18,8

Miljoonaa euroa investointeja kohdemaan

700 %

Katalysoitujen yksityisten investointien suhde maksettuun tukeen

Toteutus

Aloitukset

Finnpartnership

Team FINLAND

Sisällysluettelo

1	LIIEKUMPPANUUSTUKI JA KEHITYSVAIKUTUKSET	6
1.1	Kehitysvaikutusten arvioiminen liieekumppanuustukipäätöksen yhteydessä	6
1.2	Kehitysvaikutusten arviointi hankkeen toteutuksen aikana ja sen jälkeen	8
2	VUODEN 2015 HANKKEIDEN KEHITYSVAIKUTUKSIA	10
2.3	Hankkeiden kohdentuminen	11
2.4	Hankkeiden toteutuminen	13
2.5	Perustetut yritykset ja solmitut yhteistyösopimukset	16
2.6	Investoinnit kohdemaahan	17
3	HANKKEIDEN TYÖLLISTÄMISVAIKUTUKSET	19
4	SOSIAALISET VAIKUTUKSET	20
5	VAIKUTUKSET NAISTEN TYÖLLISTYMISEEN JA SUKUPUOLTEN VÄLISEEN TASA-ARVOON.....	22
6	KOULUTUS	23
7	TEKNOLOGIAN JA TIETOTAIDON SIIRTO	24
8	VAIKUTUKSET KOHDEMAAN MARKKINOIHIN, TUOTANTORAKENTEESEEN JA INFRASTRUKTUURIIN	25
9	YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET	27
	Liite 1. Yhteenvetotaulukko 2007-2015	31
	Liite 2. Vuoden 2015 jatkohankkeet	32

1 LIIKEKUMPPANUUSTUKI JA KEHITYSVAIKUTUKSET

Liikekumppanuustuki on suomalaisille organisaatioille myönnettävä valtionavustus, jonka tavoitteena on käynnistää tai tehostaa **pitkäaikaista ja taloudellisesti kannattavaa liiketoimintaa kehitysmaissa, jolla on positiivisia kehitysvaikutuksia**. Liikekumppanuustuella voidaan rahoittaa tällaisten hankkeiden **selvitys-, pilotointi- ja koulutusvaiheita**. Liikekumppanuustuen haku-, myöntö- ja maksuprosessia hallinnoi ulkoministeriö yhdessä Finnpartnershipin kanssa.

Liikekumppanuustukea voi hakea Suomeen rekisteröity tai suomalaisomisteinen organisaatio (yritys, yhdistys, järjestö jne.) OECD:n kehitysapukomitea DAC:n luokittelemiin kehitysmaihiin. Tukea voidaan myöntää toimialoille, jotka eivät kuulu ulkoministeriön määrittämälle kieltolistalle.¹ Tukea haetaan määrämuotoisella lomakkeella liitteineen.

Liikekumppanuustuen keskeinen tavoite on kehitysvaikutusten synnyttäminen hankkeiden kohdemaissa. Tuettavien hankkeiden kehitysvaikutuksia arvioidaan ja mitataan yhdessä ulkoministeriön kanssa laadittun mittariston kautta.

1.1 Kehitysvaikutusten arvioiminen liikekumppanuustukipäätöksen yhteydessä

Hankkeiden kehitysvaikutusten arviointi on keskeisessä roolissa liikekumppanuustukipäätöksen valmistelutyössä. Hakijan tulee ensin itse arvioida hankkeen kehitysvaikutukset osana hakemusta vastaamalla sekä avoimiin että suljettuihin kysymyksiin. Hakijan tulee myös kirjallisesti sitoutua noudattamaan kohdemaan lakeja sekä kansainvälisiä säädöksiä.

Finnpartnership-liikekumppanuusohjelman henkilöstö analysoi saapuneiden liikekumppanuustukihakemusten kehitysvaikutukset hyödyntäen omaa asiantuntemustaan, Finnfundin asiantuntijoita sekä kehitysvaikutusten arviointityökaluja. Finnpartnership myös tarkistaa hakijan laatiman arvion hankkeen kehitysvaikutuksista. Kehitysvaikutusarvion perusteella hankkeet pisteytetään. Finnpartnershipin henkilökunta arvioi hakemuksia myös esimerkiksi hakijan osaamisen, taloudellisten ja henkilöstöresurssien sekä hankkeen realistisuuden näkökulmasta.

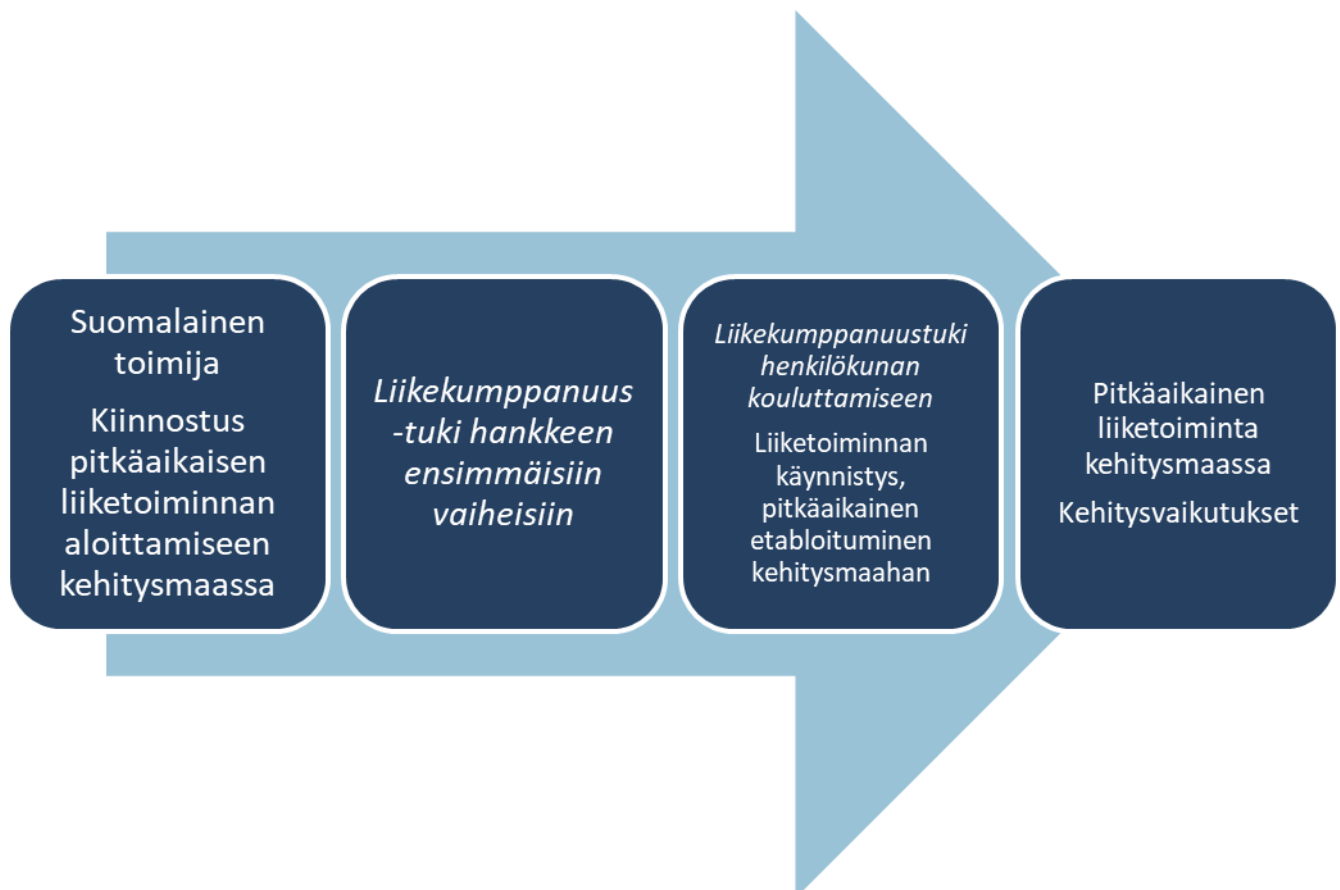
Hankkeiden kehitysvaikutusten arviointipolitiikassa määriteltyjä mitattavia kehitysvaikutuksia ovat vaikutukset kohdemaan työllisyyteen, sukupuolten väliseen tasa-arvoon, kohdemaan työväestön osaamisen lisäämiseen, teknologian ja osaamisen siirtoon, kohdemaan tuotannon monipuolistamiseen, kohdemaan yleisen infrastruktuurin parantamiseen, työolosuhteisiin ja sosiaalietuuksiin yrityksessä ja sen ympäristössä (kansainvälisen työjärjestön ILO:n sääntöjen noudattaminen, työturvallisuus, palkkataso,

¹ https://finnpartnership.fi/wp-content/uploads/2017/10/Kieltolista_Final_1.1.2014-1.pdf

asunto-/terveys- tms. edut) sekä erityisiin myönteisiin ympäristövaikutuksiin (esim. uusiutuva energia tai muu kestävä kehitystä tukeva tuotantotapa).

Erityistä huomiota kiinnitetään myös hankkeiden mahdollisiin negatiivisiin ja positiivisiin ympäristö- ja yhteiskuntavaikutuksiin. Hakemusten ympäristö- ja yhteiskuntavaikutusten arvioinnista vastaa Finnfundin asiantuntija, joka luokittelee hankkeet, antaa niille vaatimuksia ja suosituksia sekä ohjeistaa hakijoita. Hankkeiden vastuullisuutta tuetaan tarjoamalla maksutonta, konsultin toteuttamaa hankkeelle räätälöityä ympäristö- ja yhteiskuntavaikutusten neuvontaa ("Y&Y-voucheria"), jolla edistetään hankkeiden kestävä toteuttamista, kehitysvaikutusten syntymistä ja pyritään ennalta ehkäisemään mahdollisia esim. ympäristöön tai ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Lopullisen päätöksen tuen myöntämisestä tekee ulkoministeriö Finnpartnershipin arviota hyödyntäen. Ministeriö hyödyntää tarvittaessa myös muiden asiantuntijoiden lausuntoja hankkeista ennen tukipäätöksen tekoa.

Kuva 1. Liikekumppanuustuen rooli kehitysvaikutusten synnyttämisessä. Havainnollistamistarkoitukseen laadittu yksinkertaistettu kuvio.

Hyväksytyille hankkeille annetaan valtionavustuspäätöksen yhteydessä hankebudjetti, jossa eritellään hankekohtaiset, tukikelpoiset suoritteet. Hakijan tulee hankkeen toteutuksen aikana noudattaa paikallista lainsäädäntöä, kansainvälisiä säännöksiä sekä liikeyumppanuustuen ehtoja. Liikeyumppanuustuella suoritettavien vaiheiden aikana hakijan tulee aktiivisesti pyrkiä synnyttämään pitkäaikaista liiketoimintaa kohdemaassa tai kohdemaissa.

Kehitysvaikutusten ja hankkeiden saaman pisteytyksen suhteen on huomioitava, että tuettavien hankkeiden mahdollisista kehitysvaikutuksista voidaan tuen myöntämisen yhteydessä tehdä ainoastaan arvio. Tuen avulla tehdään usein selvitysluonteisia töitä, jotka eivät itsessään välttämättä johda vielä kehitysvaikutuksiin. Näin ollen todelliset kehitysvaikutukset voidaan arvioida tarkemmin vasta hankkeiden toteutuksen jälkeen, mikä on otettu huomioon myös tuen maksamisen jälkeen vaadittavassa raportoinnissa.

1.2 Kehitysvaikutusten arviointi hankkeen toteutuksen aikana ja sen jälkeen

Liikeyumppanuustuki maksetaan takautuvasti yhdessä tai kahdessa erässä, kun tuensaaja on omarahoitteisesti suorittanut hankebudjettiin kuuluvia toimenpiteitä. Maksupyyntö yhteydessä Finnpartnership tarkistaa hankkeen etenemisen sekä esimerkiksi hankkeelle mahdollisesti annettujen ympäristö- ja yhteiskuntavaatimusten ja -suositusten noudattamisen. Maksu suoritetaan vain, mikäli tuensaaja on noudattanut tuen ehtoja ja annettuja vaatimuksia. **Hankkeen kehitysvaikutuksista tehdään ensimmäinen arvio maksupyyntö yhteydessä.**

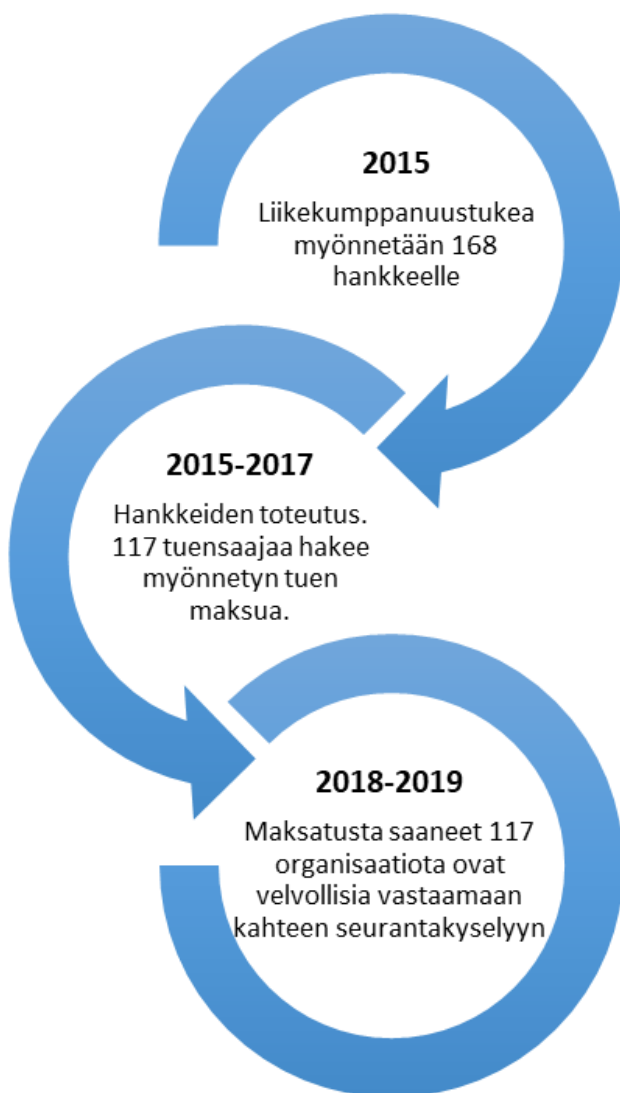
Koska tuki kohdistuu pääsääntöisesti hankkeen alkuvaiheisiin - selvitysten, tutkimusten ja kartoitusten tekemiseen - ei jokainen hanke itsessään välttämättä johda kehitysvaikutuksiin. Todelliset kehitysvaikutukset syntyvät usein vasta tuen erääntymisen jälkeen, kun liiketoiminta tai yhteistyö kohdemaassa on saatu kunnolla käyntiin. Hankkeiden selvitysluonteesta johtuen jokainen hanke ei johda onnistuneeseen lopputulokseen. Toisinaan tehtyjen selvitysten tuloksena todetaan, ettei oman liiketoiminnan käynnistäminen kohdemaassa olekaan realistista. Toisinaan taas tuensaajan, partnerin tai kohdemaan tilanne muuttuu tuen voimassaoloajan aikana, ja hanke joudutaan keskeyttämään tai lykkäämään.

Jotta myös mahdolliset tuen erääntymisen jälkeiset kehitysvaikutukset saadaan mitattua, liikeyumppanuustuen saajat raportoivat Finnpartnershipille hankkeiden kehitysvaikutuksista

- Loppuraportissaan maksupyyntö yhteydessä
- Ensimmäisessä seurantaraportissaan (liikeyumppanuustuen erääntymistä seuraavana vuonna), sekä
- Toisessa seurantaraportissa (ensimmäistä seurantaraporttia seuraavana vuonna).

Hakijoilla on velvollisuus vastata tuen erääntymisen jälkeisinä kahtena vuotena lähetettäviin seurantakyselyihin, joiden avulla selvitetään hankkeiden aikaansaamia vaikutuksia sekä vastuullisuutta kohdemaissa. Hakijayrityksessä/-organisaatiossa seurantakyselyyn vastaa yleensä hankkeen hankevastaava tai joku muu hankkeen läheisesti tunteva henkilö. Finnpartnership koostaa tuensaajien vastausten perusteella vuosittain seurantaraportin hankkeiden tuloksista ja kehitysvaikutuksista. Seurantaraportointi perustuu tuensaajien seurantalomakkeissa antamiin tietoihin, ja niissä esitetyt asiat ovat näin ollen näiden subjektiivisia mielipiteitä hankkeiden toteutuksesta ja tuloksissa. Epäselvissä tapauksissa vastaajiin on oltu myös yhteydessä. Kaikkia annettuja tietoja ei ole erikseen tarkistettu.

Kehitysvaikutusten arviointi- ja raportointiprosessin kytkeytymistä liikeyumppanuustukihankkeisiin on havainnollistettu kuvassa 2 käyttämällä esimerkkinä vuoden 2015 hankkeita.

- Hakija arvioi hankkeensa kehitysvaikutuksia vastaamalla sekä avoimiin että suljettuihin kysymyksiin. Hakija sitoutuu noudattamaan kansainvälisiä säädöksiä sekä kohdemaan lakeja
- Finnpartnership ja ulkoministeriö arvioivat hankkeen todennäköiset kehitysvaikutukset yhteisesti sovitun politiikan mukaisesti
- Tukea myönnetään [vain hankkeille, joiden katsotaan onnistuessaan johtavan positiivisiin kehitysvaikutuksiin kohdemaassa](#)
- Tuensaajille tarjotaan veloituksetonta ympäristö- ja yhteiskuntavastuukonsultaatiota.
- Finnpartnership tarkistaa hankkeen tilan sekä välittömät kehitysvaikutukset.
- Finnfundin ympäristö- ja yhteiskunta-asiantuntijat tarkistavat hankkeille annettujen Y&Y-vaatimusten/suosittelujen noudattamisen.
- Riittämättömät toimenpiteet tai selvitykset tehdystä työstä voivat evätä oikeuden maksun saamiseen
- Tuensaajilla on jälleen tarvittaessa mahdollisuus veloituksettomaan ympäristö- ja yhteiskuntavastuukonsultaatioon
- Seurantakyselyissä tiedustellaan hankkeiden synnyttämiä kehitysvaikutuksia numeerisesti ja sanallisesti
- Finnpartnership tarkistaa vastaukset ja tekee mahdollisia lisäselvityksiä
- Finnpartnership koostaa vastausten perusteella kehitysvaikutusten seurantaraportin, jossa esitellään ja analysoidaan hankkeiden tuloksia
- Tuensaajilla on jälleen tarvittaessa mahdollisuus veloituksettomaan ympäristö- ja yhteiskuntavastuukonsultaatioon

Kuva 2. Kehitysvaikutusten arviointi- ja raportointiprosessin kytkeytyminen liikeyumppanuustukihankkeisiin.

2 VUODEN 2015 HANKKEIDEN KEHITYSVAIKUTUKSIA

2.1 Vuonna 2015 myönnetty liikekumppanuustuet

Vuonna 2015 myönnettiin Finnpartnershipin historian suurin määrä liikekumppanuustukea niin hyväksytyjen hankkeiden kuin myönnetyn tuen määrässä laskien. Vuoden aikana käsitellyistä 185 hakemuksesta tukea myönnettiin 168 hankkeelle yhteensä 7 377 503 euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna käsiteltyjen hakemusten määrä kasvoi 40 % ja myönnetyn tuen määrä peräti 72 %². Liikekumppanuustuen suosiota kasvattivat vuonna 2015 mm. aktiivinen markkinointi sekä vuoden lopussa tapahtunut siirtyminen sähköiseen hakuprosessiin, jonka myötä suuri määrä hakijoita halusi jättää hakemuksensa vielä vuoden 2015 puolella.

Tukea saaneista hankkeista (168 kpl) 16 oli jatkohankkeita. **Jatkohankkeella** tarkoitetaan hanketta, jolle on jo myönnetty aiempi tuki ennen vuotta 2015. Aiempi tuki on usein myönnetty toisiin **hankevaiheisiin** kuin uusi tuki - vaikkapa vuonna 2013 partnerin identifiointiin ja vuonna 2015 henkilökunnan koulutukseen. Koska kyse on kuitenkin samasta hankekokonaisuudesta, on kehitysvaikutukset raportoitu jo osana aiemmin myönnettyä tukea koskevan tuen seurantaraportointia, siis esimerkissämme vuoden 2013 hankkeiden seurannan aikana. **Tämän vuoksi jatkohankkeiden tuloksia ja vaikutuksia ei raportoida muiden hankkeiden yhteydessä, vaan niistä on laadittu lyhyt erillinen raportti liitteeseen 2.**

2.2 Raportoinnin kohteena olevat (tuen maksua hakeneet) hankkeet

Kahden vuoden määräajan kuluessa tukea maksettiin lopulta 117 hankkeelle. Tuen maksua hakeneista 117 hankkeesta 12 oli aikaisempien hankkeiden jatkohankkeita, joista raportoidaan erikseen liitteessä 2. **Näin ollen hanketuloksista raportoidessa käytetään määrää 105** (maksun saaneet hankkeet, jotka eivät olleet jatkohankkeita). Raportoinnin kohteena oleville hankkeille maksettiin tukea yhteensä 2 732 028 euroa³. Keskimääräinen maksetun tuen määrä oli siten 26 019 euroa, johon hankkeissa aikaansaadut kehitysvaikutukset tulee suhteuttaa.

² Tuen määrän huomattava kasvu edelliseen vuoteen verrattuna tekee käsillä olevien tulosten vertailun edellisen vuoden (2014) tuloksiin haasteelliseksi. Absoluuttisten tulosten vuosivaihteluvertailun sijaan raportissa tehdäänkin ainoastaan valikoituja vertailuja tuen suhteellisen jakauman muutoksista.

³ Keskimäärin 40-60 % vuotuisesta myönnetystä tuesta maksetaan tuensaajille. Tukea jää maksamatta, koska hankkeet toisinaan keskeytetään tai toteutetaan arvioitua pienemmässä mittakaavassa. Vuoden 2015 tuesta maksettiin 41 %. Huolimatta hyväksytyjen hankkeiden ja myönnetyn tuen merkittävästä kasvusta, pysyi maksetun tuen keskimääräinen summa lähes identtisenä edelliseen vuoteen (2014) verrattuna.

Raportin loppuosa esittelee ja analysoi näiden 105 hankkeen tuloksia ja vaikutuksia ja **näihin 105 hankkeeseen viitataan termillä ”vuoden 2015 hankkeet”**. Raportoinnin kohteena olevista yrityksistä 91 % (96 kpl, sisältäen kaksi kansalaisjärjestöä) oli PK-yrityksiä ja 9 % (9 kpl) suuryrityksiä. Tuensaajat edustivat kaikkiaan 18 eri toimialaa. Eniten yrityksiä oli tieto- ja viestintätekniikkasektorilta (14 kpl) ja energiateollisuudesta (11 kpl).

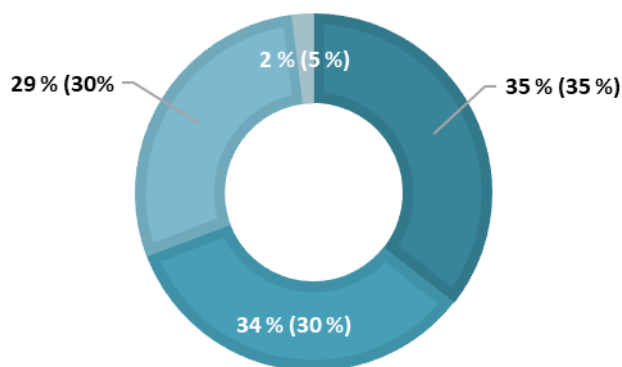
2.3 Hankkeiden kohdentuminen

Liikekumppanuustukea voidaan myöntää kaikkiin OECD:n kehitysapukomitea DAC:n kehitysapukelpoisiksi luokittelemiin maihin. DAC jakaa kehitysapukelpoiset maat vähiten kehittyneisiin (LDC), matalan tulotason (LIC), alemman keskitulotason (LMIC) ja ylemmän keskitulotason (UMIC) maihin. DAC tarkistaa ja tarvittaessa päivittää listansa kolmen vuoden välein. Tämänhetkinen lista on voimassa vuoden 2020 loppuun asti.

Raportoitavista hankkeista eniten (35 %) suuntautui alemman keskitulotason maihin, erityisesti Vietnamiin (10 kpl) ja Intiaan (8 kpl). **Vietnam** on kautta aikojen suosituin liikekumppanuustukihankkeiden kohdema mm. maan talouskehityksen, liiketoimintamahdollisuuksien ja Team Finland -verkoston aktiivisen kaupan ja taloudellisen yhteistyön edistämisen vaikutuksista.

Lähes yhtä suuri osuus hankkeista (34 %) kohdistui ylemmän keskitulotason maihin, etenkin **Kiinaan**. Kiina oli vuoteen 2016 asti lähes jokaisena vuonna kolmen suosituimman kohdemaan joukossa. Sittemmin Kiinaan ja muihin ylemmän keskitulotason maihin kohdistuneet hakemukset ovat merkittävästi vähentyneet. Tämä johtuu osin siitä, että näihin maihin kohdistuvilta hankkeilta edellytetään erillisen ohjeistuksen ja mittariston mukaisia merkittäviä kehitysvaikutuksia, jotta hankkeelle voidaan myöntää tukea. Vuodesta 2017 eteenpäin Finnpartnership on suunnannut markkinointiaan strategisesti Afrikkaan ja vähiten kehittyneisiin, jotta instrumentti pystyy toteuttamaan selkeästi sille asetettuja kehityspoliittisia tavoitteita.

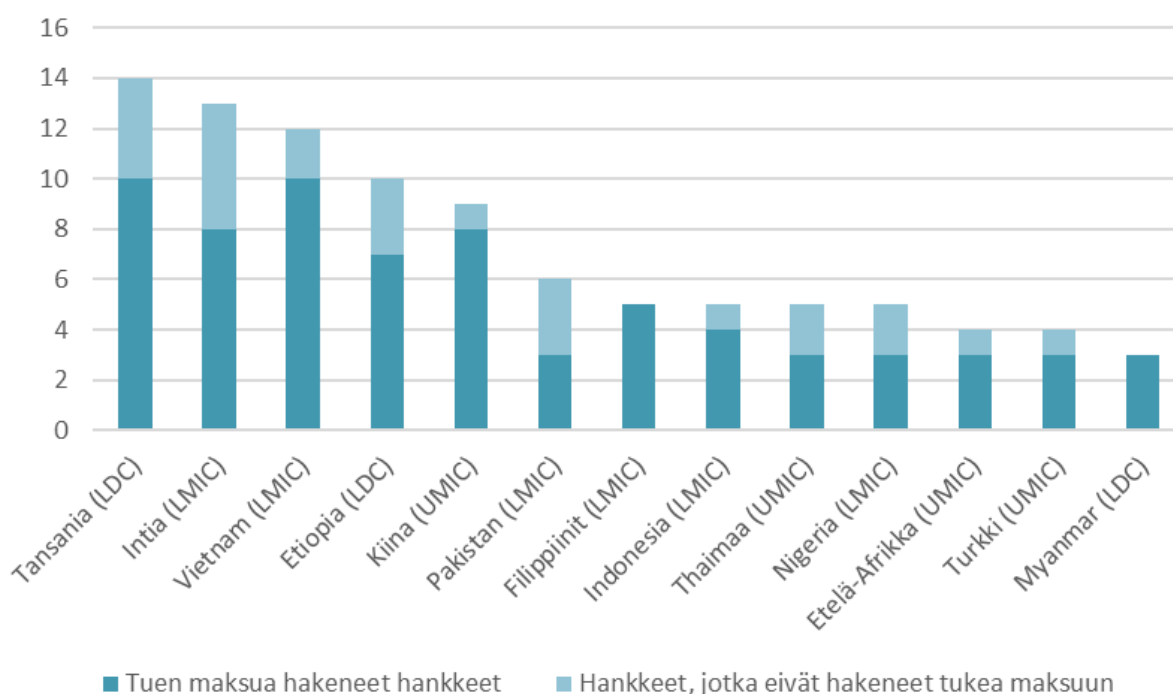
■ Alemman keskitulotason maat ■ Ylemmän keskitulotason maat
■ Vähiten kehittyneet maat ■ Matalan tulotason maat

Kuva 6. Vuoden 2015 raportoitavien hankkeiden (105 kpl) kohdemaat OECD DAC-luokittain. Suluissa kaikki vuonna 2015 myönnettyt tuet pl. jatkohankkeet (152 kpl).

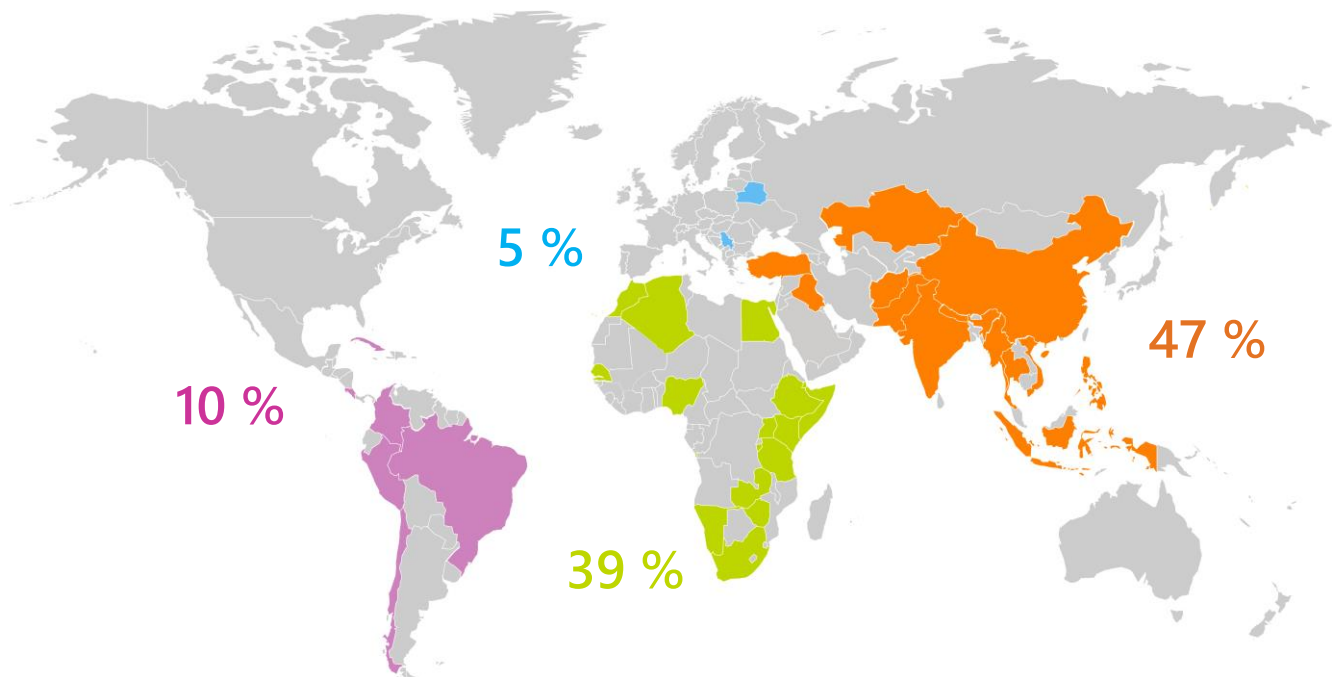
Vähiten kehittyneisiin maihin kohdistui 29 % raportoitavista hankkeista, mitä voidaan pitää kohtuullisen korkeana määränä ottaen huomioon näiden maiden yleisesti haastavana pidetyn toimintaympäristön. Vähiten kehittyneiden maiden osuuteen vaikuttivat erityisesti **Tansaniaan** ja **Etiopiaan** kohdistuneet yhteensä 18 hanketta. Tansanian asemaa jaettuna suosituimpana kohdemaana selittää osin usean suomalaisen yrityksen Tansaniaan kohdistunut koulutusalan yhteishanke.

Matalan tulotason maihin kohdistui vain kaksi hanketta, joskin on huomioitava, että kyseiseen kategoriaan kuului DAC:n luokituksessa ainoastaan neljä maata.

Kuva 5. Vuonna 2015 tukea saaneiden hankkeiden edistyminen suosituimmissa kohdemaissa. Tuen maksua hakeneet hankkeet etenivät kohdemaissa ja hankkeeseen liittyneitä kuluja haettiin maksuun. Hankkeet, joissa tukea ei haettu maksuun, eivät todennäköisesti edenneet merkittävästi. Raportoinnin kohteena ovat vain hankkeet, jossa tukea haettiin maksuun.

Vuoden 2015 hankkeet kohdistuivat yhteensä 40 eri kohdemaahan. **Maanosista eniten hankkeita kohdistui Aasiaan (47 %)**, mikä oli merkittävästi vähemmän kuin edellisenä vuonna (58 %). Vastaavasti toiseksi suosituimman maanosan **Afrikan osuus kasvoi edellisvuoden 36 prosentista 39 prosenttiin**. 10 % hankkeista kohdistui Latinalaiseen Amerikkaan ja Karibiaan (edellisenä vuonna 6 %) ja 5 % Eurooppaan (0 %). **Aasian vähentynyt osuus näkyi näin ollen kaikkien kolmen muun maanosan suhteellisen osuuden kasvamisena.**

Kuva 5. Vuoden 2015 hankkeiden kohdemaat (värjättyt maat) ja hankkeiden lukumääräinen maanosittainen kohdentuminen (prosentit).

2.4 Hankkeiden toteutuminen

Hankkeen toteutumista seurataan kolmessa etapissa: loppuraportin yhteydessä viimeistään kahden vuoden päästä tuen myöntämisestä, eli tässä tapauksessa viimeistään vuonna 2017, ensimmäisen seurantaraportin yhteydessä (vuonna 2018) ja toisen seurantaraportin yhteydessä (vuonna 2019).

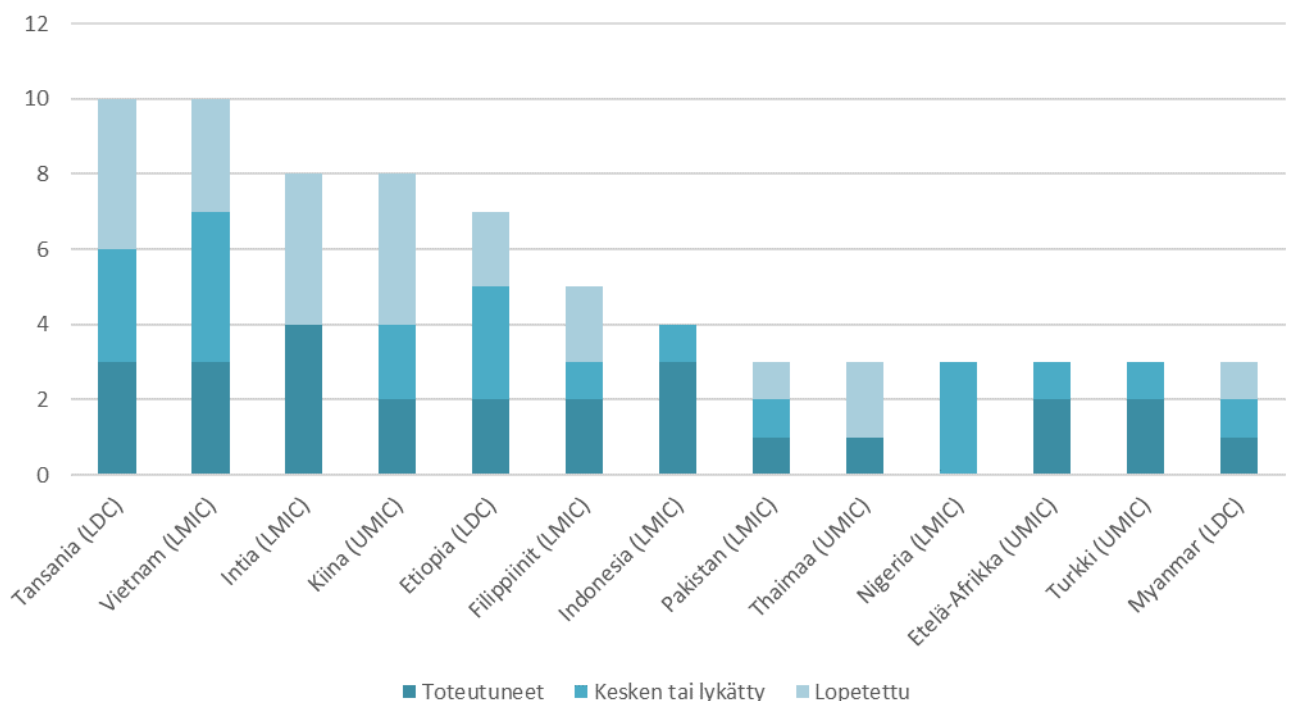
Jo toteutetulla hankkeella tarkoitetaan hanketta, jossa suunnitellut hankevaiheet toteutettiin, liiketoiminta käynnistyi ja/tai jonka avulla hakija kerrytti kohdemaatietoutta tai muuta lisäarvoa, ja jossa hanke ei ole edelleen kesken. **Kesken tai lykätyiksi** on määritelty hankkeet, joissa hanketta parhailaan aktiivisesti edistetään tai jossa sitä arvioidaan edistettävän lähitulevaisuudessa. On kuitenkin huomioitava, että osassa kesken olevia hankkeita on liiketoiminta jo aloitettu ja kehitysvaikutuksia aikaansaatu. **Lopetetut hankkeet** taas ovat hankkeita, jotka on raportointihetkellä lopetettu joko selvitysvaiheen jälkeen tai liiketoiminnan jo käynnistyttyä. Osassa jo lopetetuista hankkeista liiketoimintaa ja kehitysvaikutuksia ehdittiin aikaansaada ennen hankkeen lopettamista. On tärkeää huomioida, että hankkeiden toteutuminen perustuu Finnpartnershipin hakijan antamien vastausten perusteella tekemään kokonaisvaltaiseen mutta subjektiiviseen arvioon.

Hankkeet	2017 (kpl)		%	2018 (kpl)	%	2019 (kpl)	%
Toteutetut	29		28 %	29	28 %	40	38 %
Kesken tai lykättyt	62		59 %	44	39 %	25	24 %
Lopetetut	14		13 %	30	29 %	40	38 %
Yhteensä	105		100 %	105	100 %	105	100 %

Taulukko 1. Vuoden 2015 hankkeiden tilanne vuosina 2017-2019.

Loppuraportin perusteella 29 (28 %) hanketta oli jo toteutettu. Niin ikään 29 (28 %) katsottiin edelleen onnistuneeksi ensimmäisen seurantaraportoinnin jälkeen. Toisen ja viimeisen seurantaraportin yhteydessä 40 hankkeen (38 %) arvioitiin olevan onnistunut. Toteutuneita hankkeita oli suhteessa hieman vähemmän, kuin aiempina vuosina keskimäärin.

Sekä jo toteutuneiden, kesken olevien että jo lopetettujen hankkeiden aikaansaamia kehitysvaikutuksia sekä liiketoimintaa esitellään seuraavissa luvuissa.

Kuva 7. Vuoden 2015 hankkeiden tilanne suosituimmissa kohdemaissa raportointihetkellä.

Finnpartnership pyrkii edistämään hankkeiden toteutumista tarjoamalla hankkeille esimerkiksi ympäris-

2.5 Perustetut yritykset ja solmitut yhteistyösopimukset

Liikekumppanuustukihankkeiden tavoitteena tulee olla pitkäaikainen etabloituminen kohdemaahan. Käytännössä hyväksyttäviksi etabloitumistavoitteiksi katsotaan tytär- tai yhteisyrityksen perustaminen kohdemaahan, huolto-, alihankinta-, lisensointi-, franchising- tai muun vastaavan sopimuksen solmiminen kohdemaapartnerin kanssa, kehitysmaatuonnin aloittaminen, sekä liikekumppanuustukihanketta edistävän ammattikoulutustoiminnan käynnistäminen tai kehittäminen⁴.

Hanketavoitteen toteutuminen ei ole ehto maksun suoritukselle niin kauan, kuin tuensaaja on pyrkinyt edistämään tavoitteen toteutumista valtionavustuspäätöksen yhteydessä annetussa hankebudjetissa määritellyllä tavalla ja liikekumppanuustuen ehtoja noudattaen. Tuki voidaan siis maksaa myös hankkeille, jossa asetettuun tavoitteeseen ei ole hakijan pyrkimyksistä huolimatta päästy.

65 hankkeessa (62 %) tavoitteena oli perustaa uusi yhtiö (yhteisyritys tai tytäryritys) kohdemaahan. Näiden hankkeiden tuloksena perustettiin tai ollaan perustamassa 11 uutta yhtiötä. **Yhtä lukuunottamatta kaikkien perustettujen yhtiöiden toiminta on käynnissä.** Perustetut yritykset toimivat yhdeksällä eri toimialalla ja esimerkiksi tuottavat maataloustuotteita, suunnittelevat ja toteuttavat rakennushankkeita, myyvät tuotekehityspalveluita ja valmistavat metallituotteita tai aurinkoenergiateknologiaa. Uuden yhtiön perustamiseen tähdänneistä hankkeista 21 johti yhtiön perustamisen sijaan toisenlaiseen pitkäaikaiseen kumppanuussuhteeseen kohdemaassa (esimerkiksi alihankinta- tai maahantuontisopimus). Loput 33 tytär- tai yhteisyrityksen perustamiseen tähdännyttä hanketta eivät johtaneet pitkäaikaiseen yhteistyöhön, useimmiten johtuen muutoksista kohdemaan tilanteesta tai yrityksen omissa prioriteeteissa, vaikeuksista partnereiden kanssa tai siitä, että tehtyjen selvitysten perusteella pitkäaikaiselle liiketoiminnalle ei nähty olevan riittäviä edellytyksiä. **Kaikkiaan 49 % uuden yhtiön perustamiseen tähdänneistä hankkeista johti tai on johtamassa pitkäaikaisen liiketoiminnan aloittamiseen hankkeen kohdemaassa.**

Hankkeista 18 (17 %) tähtäsi alihankintasopimuksen solmimiseen kehitysmaassa toimivan kumppanin kanssa. Näistä kahdessa alihankintasopimus solmittiin, kolmessa päädyttiin perustamaan kohdemaahan uusi yhtiö ja kolmessa solmittiin jokin muu pitkäaikainen kumppanuus paikallisen organisaation kanssa. Alihankintaan tähdänneet suomalaisyritykset, joiden hanke johti pitkäaikaisen liiketoiminnan käynnistämiseen, toimivat erityisesti sähkötekniikka- ja ympäristöalalla. **Kaikkiaan 44 % alihankintaan tähdänneistä hankkeista johti tai on johtamassa pitkäaikaisen liiketoiminnan aloittamiseen hankkeen**

⁴ Jälkimmäistä hanketavoitetta ei tule sekoittaa henkilökunnan kouluttamiseen, jota saa toteuttaa kaikissa hanketyypeissä. Luvussa 6 esitellään (kaikissa) hankkeissa toteutettua koulutusta ja osaamisen siirtoa.

kohdemaassa.

13 hanketta (12 %) tähtäsi lisensointi-, franchising- tai muun pitkäaikaisen kumppanuuden solmimiseen. Näistä hankkeista neljässä kumppanin kanssa solmittiin pitkäaikainen kumppanuus ja lisäksi yhdessä kohdemaahan perustettiin uusi yhtiö. **Kaikkiaan 38 % lisensointiin, franchising-sopimukseen tai muuhun pitkäaikaiseen kumppanuuteen tähdänneistä hankkeista johti pitkäaikaisen liiketoiminnan aloittamiseen hankkeen kohdemaassa.**

8 hanketta pyrki käynnistämään tai kehittämään tavaroiden tai palveluiden maahantuontia kehitysmaasta Suomeen. Näistä viidessä maahantuonti käynnistettiin. Suomeen tuodaan kohdemaista esimerkiksi kahvia, juomia sekä vaatteita ja muita tekstiilejä. Lisäksi yksi hankkeista johti muun pitkäaikaisen liiketoiminnan käynnistymiseen. **Kaikkiaan 75 % maahantuontiin tähdänneistä hankkeista johti pitkäaikaisen liiketoiminnan aloittamiseen hankkeen kohdemaassa.**

2.6 Investoinnit kohdemaahan

Liikekumppanuustuen avulla katalysoidaan yksityisen ja kolmannen sektorin resursseja kehitystavoitteiden aikaansaamiseen. Taloudellisesta näkökulmasta tämä tarkoittaa usein sitä, että liikekumppanuustuki toimii ns. siemenrahana katalysoiden tuensaajia investoimaan kohdemaihin sen jälkeen, kun nämä ovat toteuttaneet liikekumppanuustuen avulla hankkeen esi- ja selvitysvaiheita. Vuoden 2015 hankkeista 43 (41 %) raportoi tehneensä investointeja hankkeen kohdemaahan. **Investointien kokonaissumma oli lähes 19 miljoonaa euroa, yli kuusi kertaa yrityksille maksettujen liikekumppanuustukien verran.** Tehtyjen investointien perusteella katalysointivaikutuksen voidaan katsoa toteutuneen erittäin hyvin. Noin kolmasosa investoinneista tehtiin koneisiin ja laitteisiin ja vajaa kolmannes maa-alueisiin. Loput investoinnit tehtiin käyttöpäaomaan sekä lukuisiin pienempiin eriin, kuten logistiikkakuluihin sekä palveluiden ja tavaroiden ostoihin.

Investointien tekeminen mahdollistaa usein suorien ja merkittävien kehitysvaikutusten aikaansaamisen⁵. Tämän lisäksi investoinnit tuottavat kohdemaahan tuloja verojen ja erilaisten maksujen muodossa. Vuoden 2015 hankkeet ovat arvioineet **maksaneensa kohdemaahan veroja ja muita maksuja noin 1,17 miljoonaa euroa.**

⁵ Kehitysvaikutuksia voidaan toki aikaansaada myös ilman merkittäviä kohdemaainvestointeja. Esimerkkinä tästä voidaan mainita vuoden 2014 liikekumppanuustukihankkeet, joissa kohdemaihin investoitiin yhteensä 2 miljoonaa euroa, noin puolitoistakertaisesti hankkeille maksettuun tukeen verrattuna. Huolimatta merkittävästi vuosien 2013 ja 2015 hankkeissa tehtyjä investointeja pienemmästä investointimäärästä vuoden 2014 hankkeet aikaansaitivat huomattavia kehitysvaikutuksia, sillä hankkeiden luonne (esimerkiksi lisensointi) ei edellyttänyt huomattavia investointeja.

Liikekumppanuustukea saavien hankkeiden tulee pyrkiä taloudelliseen tuottavuuteen. Vuoden 2014 hankkeista 34 (32 %) on arvioinut hankkeiden olleen tähän mennessä taloudellisesti tuottavia. Tämän lisäksi 26 hanketta (25 %) arvioi hankkeidensa mahdollisesti tai todennäköisesti kääntyvän voitollisiksi lähitulevaisuudessa. Taloudellisen tuottavuuden tavoitteesta huolimatta on tärkeää huomioda, että liikekumppanuustuki kohdistuu selvityksiin, koulutuksiin tai pilotointeihin, näiden jatkoksi yrityksen on tarpeellista tehdä liikekumppanuustuen ohella muita kohdemaainvestointeja liiketoiminnan käynnistämiseen. Hankkeiden luonteesta ja haastavista kohdemaaympäristöistä johtuen vain osa vuosittain tukea saavista hankkeista onnistuu, ja vain osa onnistuneista hankkeista ehtii muodostua taloudellisesti tuottavaksi raportoitavan jakson sisällä. Yritysten mukaan saaminen Agenda 2030-tavoitteiden saavuttamiseen on kuitenkin tärkeää ja taloudellisen riskin jakaminen alkuvaiheessa tukee tätä päämäärää hyvin. Useat tappiollistakin hankkeista tuottavat arvokasta tietoa ja kokemusta kohdemarkkinoista ja toimintaympäristöstä, jolloin yritys on valmiimpi yrittämään uudelleen.

Tappiollisiksi jääneet hankkeet ovat usein johtuneet hankkeiden keskeyttämisestä, johon yleisimmät syyt ovat se, ettei partneria löytynyt tai yhteistyö partnerin kanssa ei lähtenyt käyntiin, kohdemaan toimintaympäristössä tai tuensaajan liiketoimintaprioriteeteissa tapahtui muutoksia, sekä se, että toteutettujen selvitysten pohjalta liiketoiminnan käynnistämisen edellytyksien ei nähty täyttyvän.

Vuoden 2015 hankkeiden tuloksia

25 hanketta oli raportointihetkellä kesken, joten tulokset voivat vielä kasvaa.

15

tytär- tai yhteisyritystä perustettu

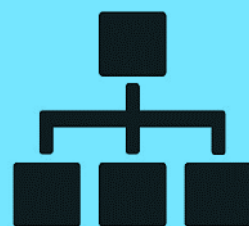
17

alihankintasopimusta kohdemaakumppanin kanssa

13

ympäristöteknologista ratkaisua pilotoitu

12

maahan-tuontiyhteistyötä käynnistetty

7

muuta pitkäaikaista kumppanuussuhdetta kohdemaassa toimivan yrityksen kanssa

3 HANKKEIDEN TYÖLLISTÄMISVAIKUTUKSET

Hankkeiden aikaansaamista suorista työllistämisvaikutuksista raportoi 35 hanketta (33 % hankkeista). Nämä hankkeet ovat työllistäneet suoraan yhteensä 445 henkilöä. Hankkeiden onnistuneisuus, skaala ja luonne vaikuttivat kukin osaltaan merkittävästi suoraan työllistettyjen henkilöiden määrään. Työllistymisvaikutukset jakaantuvat melko tasaisesti 13 eri sektorin hankkeiden kesken ja kattavat sekä alkutuotannon töitä että asiantuntijatöitä. Työllistämisvaikutusten odotetaan kasvavan merkittävästi hankkeiden edetessä, ja tuensaajat arvioivat hankkeidensa työllistävän kahden vuoden päästä noin 1350 ihmistä. Lukuun sisältyy myös sellaisia tuensaajia, jotka eivät vielä tällä hetkellä suoraan työllistä ihmisiä.

445

suoraan työllistettyä henkilöä

Hankkeissa suoraan työllistettyjen henkilöiden työpaikat jaetaan **uusiin työpaikkoihin** eli hankkeen alkamisen jälkeen syntyneisiin työpaikkoihin, sekä **jo olemassa olleisiin työpaikkoihin**. Jälkimmäisiin lasketaan myös alihankinnan tai muun vastaavan sopimuksen kautta työllistetyt ihmiset. Esimerkki suoraan työllistämisestä, joka kohdistuu jo olemassa olleeseen työpaikkaan voisi siten olla hanke, jossa suomalainen yritys alkaa maahantuoda kehitysmaasta identifioitun partnerin tuotteita Eurooppaan. Tällöin työpaikat ovat jo olleet olemassa, mutta suomalainen yritys varmistaa osaltaan niiden säilymisen maahantuomalla työntekijöiden valmistamia tuotteita Eurooppaan. Vuoden 2015 hankkeissa kokonaan uusia työpaikkoja oli 315, eli 71 % hankkeiden kautta työllistetyistä henkilöistä.

Epäsuoriksi työpaikoiksi taas lasketaan ulkoisten yritysten työpaikat tai esimerkiksi partnerin hyödyntämät alihankkijat. Raportointivuoden hankkeista 22 (21 %) työllisti epäsuorasti yhteensä 580 henkilöä.

Tuensaajilla ei aina ole tarkkaa tietoa epäsuorista työllisyysvaikutuksista, minkä vuoksi kyseistä lukua on syytä pitää suuntaa antavina. Suoraan työllistettyjen henkilöiden tapaan myös epäsuorasti työllistettyjen ihmisten määrä osoittaa suurta variaatiota raportoinnin kohteena olevien hankkeiden onnistuneisuuden, luonteen ja skaalan mukaan, ja jo yksi tai kaksi suuren mittakaavan onnistunutta projektia voi vaikuttaa vuosittaisiin työllistämisaikutuksiin tilastollisesti merkittävästi.

Tuensaajien raportoinnin mukaan hankkeiden vaikutuksesta ei ole vähentynyt yhtäkään työpaikkaa kohdemaassa, lukuun ottamatta yhtä hanketta, jossa työntekijöitä on jouduttu väliaikaisesti lomauttamaan. Lukuun tulee suhtautua pienellä varauksella, sillä esimerkiksi hankkeiden epäsuoria vaikutuksia samalla sektorilla toimiviin ulkopuolisiin yrityksiin voi olla haasteellista arvioida.

4 SOSIAALISET VAIKUTUKSET

Hankkeiden sosiaalisia vaikutuksia kohdemaan yhteiskuntaan arvioidaan työolosuhteiden ja työntekijöille tarjottujen sosiaalietuuksien kautta. **Jokaisen tuensaajan edellytetään noudattavan kohdemaan työlainsäädäntöä sekä työoikeuksiin ja -ehtoihin liittyviä kansainvälisiä standardeja** (kuten IFC:n Perfor-

1350

arvio hankkeiden
työllistämien henkilöiden
määrästä
vuonna 2021

315

uutta työpaikkaa

580

epäsuorasti
työllistettyä
henkilöä

mance Standards). Asia tarkistetaan seurantakyselyn aikana jokaiselta työllistävältä yritykseltä. Mikäli tuensaaaja ilmoittaa, ettei noudata lainsäädäntöä tai standardeja, tuensajaan ollaan yhteydessä ja asia selvitetään.

Tapauksissa, joissa tuensaaaja ei ole varma oman toimintansa soveltuvuudesta kohdemaan lainsäädännön tai kansainvälisen standardien piiriin, tarjotaan tuensaaajalle maksutonta työoikeuksiin ja lainsäädäntöön liittyvää konsultointia, jonka toteuttaa Finnpartnershipin määrittämä yhteistyökonsultti.

Kaikki työllistävät yritykset ilmoittivat noudattavansa paikallista työlainsäädäntöä sekä työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntöä. Työllistävistä yrityksistä jokainen ilmoitti myös noudattavansa kansainvälisiä sopimuksia työntekijöiden oikeuksista ja työehdoista sekä työterveys- ja työturvallisuusstandardeja tai muita standardeja kuten IFC Performance Standardsia. Osa yrityksistä korosti noudattavansa kaikkia tuntemiaan standardeja tai jopa ehtoja, jotka ylittävät nämä standardit.

Lakien, standardien ja sopimusten noudattamisen lisäksi yrityksiltä kysyttiin myös muista sosiaalisista vaikutuksista.

- **12 tuensaaajaa on maksanut työntekijöilleen alueen keskipalkkaa korkeampaa palkkaa.** Avointen vastausten perusteella kyseiset yritykset ovat kokeneet keskimääräistä korkeamman palkan toimivan tehokkaana henkilökunnan sitouttajana ja kannustajana.
- **20 tuensaaajista kertoi hankkeensa parantaneen kohdemaan kansalaisten perustarpeiden kannalta olennaisten hyödykkeiden tai palveluiden saantia** esimerkiksi tehostamalla sairauksien välttämistä ja niiden hoitoa, parantamalla sähkön saatavuutta, kehittämällä asuinoloja sekä kasvattamalla valmistettavien tuotteiden laatua ja määrää.
- **31 hanketta sijoittui maaseudulle tai pienempiin kasvukeskuksiin,** joissa yksilötasoiset kehitysvaikutukset ovat usein maan talous- tai teollisuuskeskuksia merkittävämmät.
- Neljä hanketta sisälsi **HIVin/AIDSin ja/tai muiden kroonisten sairauksien ennaltaehkäisyyn** liittyviä ohjelmia tai muita toimenpiteitä
- Vastajat painottivat avoimissa vastauksissaan **työntekijöiden lainmukaisen, eettisen ja tasa-**puolisen kohtelun merkitystä sekä **työturvallisuudesta huolehtimista** ja siihen liittyviä koulutuksia.

5 VAIKUTUKSET NAISTEN TYÖLLISTYMISEEN JA SUKUPUOLTEN VÄLISEEN TASA-ARVOON

Sukupuolten välinen tasa-arvo on yksi Suomen kehityspolitiikan ja kehitysyhteistyön läpileikkaavista tavoitteista. Lisäksi se on Finnpartnershipin ohjelmakauden 2019-2021 keskeinen painopiste. Liikekumppanuustukihankkeiden tasa-arvovaikutuksia mitataan sekä suljettujen (esim. työllistettyjen naisten määrä) että avointen (esim. hakijoiden vapaavalintaiset kuvaukset hankkeen vaikutuksista sukupuolten väliseen tasa-arvoon). Liikekumppanuustukihankkeissa tasa-arvovaikutukset keskittyvät usein työyhteisöön ja työntekoon liittyviin seikkoihin, mutta hankkeissa on toisinaan myös toisenlaisia ja laajempia tasa-arvovaikutuksia.

Kaikkiaan 30 hanketta ilmoitti vaikuttaneensa positiivisesti sukupuolten väliseen tasa-arvoon.

Naisia työllisti 22 hanketta, eli 63 % kaikista työllistäneistä yrityksistä. Hankkeissa työllistyi yhteensä 130 naista, eli 29 % kaikista suoraan työllistetyistä. Luku on lähellä vuosien 2006-2013 hankkeiden keskiarvoa (33 %). Työllistettyjen naisten määrä on ollut vuosittain alle puolet työllistettyjen henkilöiden kokonaismäärästä lukuunottamatta vuotta 2013, jolloin yksittäisessä suuressa käsityöhankkeessa väliaikaisesti työllistettyjen naisten määrä nosti vuoden keskiarvon huomattavasti korkeammalle. On kuitenkin hyödyllistä muistaa, että käsillä olevassa metodologiassa myös suomalaisyrityksen alihankinnan tai muun sopimuksen kautta työllistämät henkilöt lasketaan suoraan työllistetyiksi henkilöiksi. Tällöin voi olla haasteellista välittömästi vaikuttaa alihankkijakumppanin työvoiman sukupuolijakaumaan, vaikka suomalaisyritys pyrkisikin uusissa rekrytoinneissaan tasapuolisuuden toteutumiseen.

Hankkeet vaikuttivat naisten työllistymiseen positiivisesti myös muilla tavoin kuin naisia palkkaamalla. **Kaikkiaan 34 vastaajaa raportoi hankkeensa sisältäneen piirteitä, jotka vaikuttivat positiivisesti naisten työllistymiseen.** Näitä olivat esimerkiksi tasa-arvoinen palkkaus, joustavien ja turvallisten

130

työllistettyä naista

34

naisten työllistymiseen positiivisesti vaikuttanutta hanketta

48

hanketta, jossa koulutettiin henkilö-kuntaa

työolosuhteiden tarjoaminen, vaikuttaminen yhteisöjen ja työpaikkojen asenneilmapiiriin, koulutuksen toteuttaminen naistyöntekijöille ja hankkeen vaikutuspiiriin kuuluville naisille, tasa-arvoon liittyvien koulutusten ja tasa-arvosuunnitelmien laatiminen koko henkilöstölle sekä yksinhuoltajaäitien ja/tai vähätuloisten naisten rekrytointi.

Välillisesti tasa-arvoa voidaan edistää myös muiden kehitysvaikutusten kautta, kuten siirtämällä kaikkien kansalaisten käyttöön tarkoitettua teknologiaa ja osaamista kohdemaahan (luku 7) tai parantamalla kohdemaan tai -alueen ympäristön tilaa (luku 9). Välillisesti tasa-arvoon vaikuttaneita hankkeita ei ole sisällytetty edellä mainittuihin tasa-arvoa edistäneisiin hankkeisiin, ellei yritys itse ole kokenut hankkeella olleen tasa-arvovaikutuksia.

6 KOULUTUS

Liikekumppanuustukihankkeissa voidaan toteuttaa koulutusta, joka kohdistuu kohdemaayrityksen olemassa oleviin tai hankkeen aikana palkattaviin työntekijöihin. Koulutus on kehitysvaikutuksiltaan merkittävää toimintaa, joka kasvattaa ammatillisten taitojen ohella usein myös henkistä pääomaa ja edesauttaa yksilöiden ja yhteisöjen taloudellis-sosiaalisia mahdollisuuksia.

Koulutus voi kohdistua esimerkiksi tuotantomenetelmiin, työtapoihin, työturvallisuuteen, teknologian käyttöön tai muuhun vastaavaan. Hyväksyttävän koulutuksen ulkopuolelle on liikekumppanuustuen ehtoissa rajattu ainoastaan myynnin ja markkinoinnin kouluttaminen; muutoin koulutusta voidaan lähtökohtaisesti tukea.

Liikekumppanuustukihankkeiden kehitysvaikutuksiksi lasketaan myös **partnereiden tai alihankkijoiden koulutusta sekä paikallisyhteisöille tarjottua koulutusta ja tietoisuuden lisääminen.**

Kehitysvaikutuksia mitattaessa koulutettuihin henkilöihin ei lasketa koulutettuja asiakkaita tai jakelijoita. Samoin koulutusalan hankkeet eivät lukeudu alla raportoitavien lukujen piiriin, ellei hankkeen aikana esimerkiksi kouluteta paikallisia opettajia ja kouluttajia.

Omaa, partnerin tai alihankkijan henkilökuntaa koulutettiin 48 hankkeessa (45 % hankkeista). Toteutetut koulutukset koskivat mm. tuotekehitystä ja -suunnittelua, asiakaspalvelua, liiketoiminnan kehittämistä, taloushallintoa, alakohtaisia teknisiä toimintoja ja taitoja sekä henkilöstön johtamista. **Niistä hankkeista, joihin sisältyi koulutusta, arvioivat yritykset keskimäärin 66 prosentin hankkeeseen osallistuneesta henkilöstöstä saaneen hankkeen aikana koulutusta.** Koulutuksien kesto vaihteli aina yhden päivän mittaisista useamman kuukauden mittaisiin tai jatkuviin koulutuksiin. Monet koulutusta järjestäneistä yrityksistä raportoivat koulutuksien olevan jatkuvaa läpi hankkeen. Koulutusta järjestivät useimmiten tuensaajayritys itse tai tämän hyödyntämät ulkopuoliset asiantuntijat.

52

koulutuksen ja pätevyuden lisääntymiseen vaikuttanutta hanketta

66 %

koulutusta saaneen hankehenkilökunnan keskimääräinen osuus

Koulutuksen ja pätevyuden lisääntymiseen kohdemaassa vaikutti 52 hanketta (50 %). Luku sisältää henkilökuntaa kouluttaneiden hankkeiden lisäksi hankkeita, joissa pätevyyttä kasvatettiin esimerkiksi tarjoamalla henkilöstölle uudenlaisia mahdollisuuksia tai työvälineitä.

38 hankkeessa (36 %) koulutuksen tai tietoisuuden lisäämisen kohteena oli oman henkilökunnan ohella (tai sen sijaan) hankkeeseen liittyneet paikallisyhteisöt. Tämä piti sisällään esimerkiksi keskusteluja ja työpajoja kulttuurisista erityispiirteistä, koulutusta suomalaisyrityksen teknologiasta ja sen mahdollisista vaikutuksista yhteisöön, jätteenkäsittelyyn ja kierrätykseen liittyvää neuvontaa ja kouluttamista sekä teknologialahjoituksia paikallisen yhteisön käytettäväksi.

38

paikallisyhteisöjä kouluttanutta tai näiden tietoisuutta lisännyttä hanketta

7 TEKNOLOGIAN JA TIETOTAIDON SIIRTO

Yksi suomalaisten yritysten kautta toteutettavan, kauppaa tukevan kehitysyhteistyön tavoitteista on osaamisen ja teknologian siirtyminen kehitysmaihin. Tietotaidon siirto tukee myös muiden kehitysvaikutusten toteutumista.

Hankkeista 30 kpl (29 %) sisälsi teknologian siirtoa kohdemaahan. Hankkeissa siirrettiin lähinnä suomalaisyrityksen teknologiaa ja siihen liittyvää tietotaitoa aina kahvin kosteusmittareista kuivasanitaatiotuotteisiin, ympäristöteknologiaan ja lääkehuollon automatisointiin. **Kaikkiaan teknologiaa siirtyi 15 eri toimialalta 19 eri kohdemaahan.** Lisäksi teknologiaa ja tietotaitoa siirrettiin myös luovuutta ja valmiuksia rakentavalla tavalla, esimerkiksi siirtämällä suunnitteluun ja val-

30

hanketta, jossa kohdemaahan siirtyi teknologiaa

mistukseen liittyvää osaamista, menetelmiä ja ohjelmistoja ja ohjelmistorajapintoja kohdemaahan henkilöstön tai partnerin hyödynnettäväksi.

27 hankkeessa kohdemaahan siirrettiin **tutkimukseen tai kehitykseen liittyvää osaamista tai teknologiaa**, antamalla mm. koulutusta teknologian ja materiaalien kehittämiseen, luomalla toimintatapoja ja prosesseja T&K-toimintaa varten, parantamalla laadunvalvontaa ja jakamalla uusimpia tutkimustietoja.

23 hankkeessa kohdemaahan siirtyi **yrityksen hyvään hallintotapaan ja käytäntöihin liittyvää osaamista**, esimerkiksi hallintotapojen kehittämistä, sosiaalisen vastuun ja lakien noudattamisen kouluttamista ja varmistamista, tasapuolisen kohtelun käytäntöjä sekä yritysjohtamiseen liittyvää koulutusta.

16 hankkeessa kohdemaahan siirrettiin **taloushallintoon liittyvää osaamista ja teknologiaa**, mm. kansainvälisten standardien käyttöönottoa, kirjanpito menetelmien kehittämistä, projektilaskennan koulutusta, sekä hallintojärjestelmien käyttöön ja raportointikäytäntöihin liittyvää osaamista.

29 hankkeessa kohdemaahan siirrettiin **markkinointiin liittyvää osaamista tai teknologiaa**, kuten tuotteiden kaupallista koulutusta, myyntikoulutusta sekä asiakkaiden ja markkinoiden tunnistamista. Kyseiset toimet eivät ole liikekumppanuustuella tuettavia, mutta niitä usein toteutetaan hankkeen ohessa ja ne tuottavat usein kohdemaahenkilöstölle tai partnerille hyödyllistä tietotaitoa liiketoiminnan toteuttamiseen.

14 hankkeessa kohdemaahan siirrettiin **jakeluun tai logistiikkaan liittyvää osaamista tai teknologiaa** esimerkiksi pakkauskoulutuksien, toimitusvarmuuden ja vientimahdollisuuksien kehittämisen sekä logistiikkakoulutuksien ja -sovelluksien avulla.

8 VAIKUTUKSET KOHDEMAAN MARKKINOIHIN, TUOTANTORAKENTEeseen JA INFRASTRUKTUURIIN

Yksi liikekumppanuustuen tarkoituksista on vaikuttaa kohdemaan markkinoiden ja tuotantorakenteen vahvistumiseen sekä monipuolistumiseen ja siten vähentää kehittyvien maiden riippuvuutta yksittäisistä sektoreista.

17 hankkeessa kohdemaahan luotiin täysin uuden tuotteen tuotantoa tai edistettiin uuden teollisuudenalan syntymistä. Kyseisiä hankkeita koskeva mielenkiintoinen huomio on, että uusi tuote tai teollisuudenala ei läheskään aina sijoittunut edistyneen teknologian piiriin, vaan kyseessä saattoivat olla

esimerkiksi erikoistuneet koulutukset taikka edulliset, suhteellisen yksinkertaiset ratkaisut, kuten ruokatarvikkeet tai puutuotteet. 27 hankkeessa taas vaikutettiin **kohdemaassa jo olemassa olevan tuotannon laadun parantamiseen tai tuotannon jalostusasteen nostamiseen.**

20 hanketta **paransi kohdemaan kansalaisten perustarpeiden kannalta olennaisten hyödykkeiden tai palveluiden saantia.** Vaikutukset olivat moninaisia aina välttämättömien hyödykkeiden ja palveluiden (esim. ruoka, sähkö, asunnot) saatavuuden turvaamisesta olennaisten taitojen ja osaamisen kouluttamiseen.

31 hanketta sijaitsi **maaseudulla tai pienemmissä kasvukeskuksissa kohdemaan talous- ja teollisuuskeskusten ulkopuolella.** Hankkeiden toteuttaminen maaseudulla tai teollistumattomissa kaupungeissa tai paikallisten pien- ja suuryritysten välisten yhteyksien vahvistaminen vaikuttaa positiivisesti kohdemaan markkinoihin ja niiden rakenteeseen.

16 hanketta **vahvisti kohdemaan vientikauppaa, yhteensä yhdeksällä eri sektorilla.** Viennin kehittäminen kohdistui raaka-aineisiin, valmiisiin tuotteisiin ja palveluihin.

31 hankkeella oli **positiivisia vaikutuksia infrastruktuuriin.** Infrastruktuuri-vaikutuksia seurataan kahdeksalla osa-alueella:

- tiet ja kuljetusreitit (3 vaikuttanutta hanketta, lähinnä teihin ja julkiseen liikenteeseen)
- informaatio- ja kommunikaatiojärjestelmät (9 hanketta vaikuttanut, lähinnä tietoliikenneteknologian ja -valmiuksia kehittämällä)
- lastentarhat, koulut, sairaalat sekä terveyskeskukset (11 hanketta vaikuttanut esim. kouluja, kirjastoja ja vanhempainyhdistyksiä tukemalla, järjestämällä koulutuksia varhaiskasvatukseen ja neuvoloihin liittyen ja sairaalahygieniaa kehittämällä)
- paikallisen väestön energiansaanti (13 hanketta vaikuttanut, esim. uusiutuvaa energiaa kohdemaan tuomalla sekä jakelujärjestelmiä kehittämällä)
- paikallisen väestön vedensaanti (3 hanketta vaikuttanut esim. asentamalla pohjavesikaivoja sekä antamalla vesijohtoverkoston suunnittelua koskevaa koulutusta)
- jäteveden käsittely (7 hanketta vaikuttanut esimerkiksi suunnittelemalla jätevesiverkostoja, kaatopaikan suotovesijärjestelmiä luomalla sekä puhdistamalla vesistöjä)
- jätehuolto (7 hanketta vaikuttanut esimerkiksi kierrätysastioita toimittamalla, antamalla kier-

17

hanketta, joissa kohdemaan luotiin uuden tuotteen tuotantoa tai edistettiin uuden teollisuudenalan syntymistä

27

hanketta, jossa parannettiin olemassa olevan tuotannon laatua tai nostettiin sen jalostusastetta

rätykseen liittyvää koulutusta sekä orgaanisen jätteen käsittelyn kautta)

- mahdolliset muut yrityksen raportoimat **vaikutukset** (7 hanketta johtanut muihin infrastruktuurin vaikutuksiin, esim. julkisten palveluiden sähköistäminen, nuorisokahvilan rakentaminen).

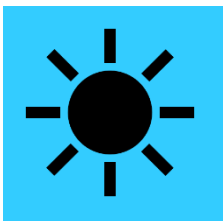
Huomattavat vaikutukset yleiseen infrastruktuuriin ovat epätavallisia, sillä valtaosa hankkeista toteutetaan olemassa olevan infrastruktuurin puitteissa eikä hankkeen pyrkimys useimmissa tapauksissa ole infrastruktuurin suora kehittäminen. Huomionarvoisia poikkeuksia ovat tietenkin hankkeet, jotka nimenomaisesti keskittyvät esimerkiksi jäteveden käsittelyn tai energiansaannin kehittämiseen.

9 YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Kaikilta hankkeilta edellytetään kokonaisvaltaista ympäristövaikutusten huomioon ottamista ja mahdollisista ympäristövaikutuksista raportoimista. Samoin edellytetään ja velvoitetaan kansainvälisten ja kansallisten ympäristöstandardien ja lainsäädännön noudattamista. Hankkeille annetuilla kohdennetuilla ympäristöasiantuntijan vaatimuksilla ja suosituksilla sekä yhteistyökonsulttien toteuttamalla neuvonnalla pyritään ehkäisemään negatiivisten vaikutusten syntyminen ja hankkeiden vastuullinen toteuttaminen.

Hankkeista 46 (44 %) synnytti suoria tai välillisiä **positiivisia ympäristövaikutuksia kohdemaassa**. Vaikutuksia on eritelty seuraavalla sivulla. Osa hankkeista vaikutti useaan alakohtaan.

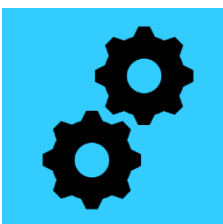
Vuoden 2015 hankkeiden ympäristövaikutuksia

17

hanketta, johon liittyi uusiutuvan energian käyttöä.

Useimmiten aurinkoenergiaa hyödyntämällä tai aurinkoenergiateknologian valmistamista tai maahantuontia. Osassa hankkeista valmistettiin, asennettiin tai hyödynnettiin myös tuulivoima- tai biomassateknologiaa.

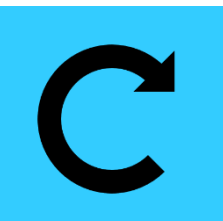
10

hanketta myötävaikutti ympäristöteknologian tai siihen liittyvien komponenttien tuotantoon esimerkiksi aurinkovoima-, tuulivoima- ja jätevesialoilla.

13

hanketta, jossa pilotoitiin suomalaista ympäristöteknologiaa, esimerkiksi kompostikäymälöitä, aquaponista teknologiaa, sähkötöntä jäteveden puhdistusteknologiaa ja biokaasuteknologiaa.

16

hanketta, jossa lisättiin ympäristöystävällisten tuotanto-menetelmien tai raaka-aineiden käyttöä esimerkiksi uusiutuvaa energiaa tai kierrätysmateriaaleja hyödyntämällä.

29

hanketta, jossa parannettiin kohdemaayrityksen tai -partnerin ympäristöstandardien noudattamista esimerkiksi koulutuksen tai laadunvalvonnan kautta.

31

hanketta, joiden myötä tietoisuus kansainvälisistä sosiaalisista ja ympäristöstandardeista suomalaisessa emoyhtiössä parani.

Bevetrade tekee bisnestä tasa-arvo ja vastuullisuus mielessä

Bevetrade Oy valmistuttaa Vietnamissa juomatuotteita, joita voi löytää Suomessa likimain jokaisen kaupan hyllyltä. Finnpartnershipilta tukea esimerkiksi partnerin identifiointiin, hankeselvitykseen ja henkilökunnan kouluttamiseen saanut yritys on seuraavaksi laajentumassa Etelä-Amerikkaan.

Bevetrade Oy on kolmen kaupan alan ammattilaisen vuonna 2011 perustama maahantuontiyritys, joka on erikoistunut virvoitusjuomien ja mehujen maahantuontiin. Suurin osa yrityksen tuotteista tulee Euroopasta, mutta merkittäväksi valmistusmaaksi on noussut Vietnam - Finnpartnershipin tukemana.

”Käytimme tukea potentiaalisten kumppaneiden identifiointiin Vietnamissa ja selvityksiin yhteistyön aloittamisesta”, kertoo Bevetraden toimitusjohtaja Hanna Khalili. Khalili toteaa, että ilman Finnpartnershipin tukea Bevetraden kaltaisen pk-yrityksen ei olisi pystynyt kartoittamaan Vietnamin mahdollisuuksia yhtä kattavasti kuin se nyt pystyi tekemään. ”Rahallisen tuen lisäksi saimme Finnpartnershipiltä paljon hyviä kontakteja.”

”Kiersimme aluksi sikäläisiä tuotantolaitoksia, joissa työntekijöiden työpäivät ovat pitkiä ja palkkataso matala”, Khalili kertoo. ”Työskentelyolosuhteissakin oli usein toivomisen varaa. Siksi olemme käyttäneet paljon aikaa luotettavan ja laadukkaan partnerin löytämiseen”, Khalili toteaa.

Vastuullinen paikallinen valmistaja löytyi, ja aloe vera -juomien ja kookosvesien tuonti Eurooppaan on kasvanut mukavasti. Suomessa Be-

vetraden tuotteita myyvät päivittäistavarakaupat.

Bevetrade teki Finnpartnershipin tuella myös auditoinnin, jossa käytiin läpi vietnamilaisen yhteistyökumppanin ympäristö- ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvät asiat ja vertailtiin niitä kansainvälisiin standardeihin. ”Selvitimme esimerkiksi tasa-arvoon ja työhyvinvointiin vaikuttavia asioita. Auditointi on auttanut kumppaniamme parantamaan toimintaa entisestään. Me taas olemme pystyneet antamaan koulutusta esimerkiksi tuotannon laadun ja työskentelyolojen kehittämiseksi. Kaikki hyötyvät, kun näissä asioissa päästään eteenpäin.”

”Yksi myönteinen asia on, että naiset myös etenevät työrullaan vastuullisempiin tehtäviin. Esimerkiksi Bevetraden tuotteiden vastuuhenkilö on nainen”, Khalili mainitsee.

Vietnamissa tehdyn auditoinnin myötä tasa-arvoon liittyvät asiat on otettu osaksi Bevetraden kehitysmaita koskevaan strategiaan ja liiketoimintamalliin.

”Osaamme käydä nämä asiat nyt järjestelmällisesti läpi. Bevetrade on parhaillaan laajentamassa toimintaansa Ecuadoriin ja Peruun. Auditointimme tarkasti kaikki potentiaaliset kumppanit.”

Kuvat: Bevetrade Oy.

5 SUKUPUOLTEN TASA-ARVO

8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

Perunamestarit valloittaa itä-Afrikan peruna- ja avokadomarkkinoita

Pohjanmaalainen yritys sai jalansijan Tansaniassa kehitysyhteistyöprojektin kautta. Finnpartnership on sittemmin tukenut liiketoiminnan käyntiin saamista. Tällä hetkellä Perunamestareiden kautta työllistyy 350 luomuavokadofarmaria.

Kymmenien vuosien työ perunan parissa oli luonut Perunamestarit Oy:n toimitusjohtajalle Eero Pisilälle lämpimät suhteet Suomen yliopistomaailmaan ja Luonnonvarakeskukseen.

Eräänä päivänä vuonna 2010 tuttu akatemiaprofessori Jari Valkonen otti yhteyttä. Tansaniassa ei ollut lainkaan ohjelmaa terveeseen siemenperunan tuotannolle, toisin kuin monissa muissa Afrikan maissa, Valkonen sanoi.

Erinäisten vaiheiden jälkeen yhteistyö ulkoministeriön kanssa alkoi: syntyi Seed Potato Development Project. Koulutettiin ihmisiä, varusteltiin mikrolisäyslaboratorio ja rakennettiin kasvihuoneita.

Kolmivuotisen hankkeen päättyessä Suomen taloudella ei mennyt häävisti, ja kehitysyhteistyötä leikattiin. Perunahanke ei saanut jatkorahoitusta. Suhteet Tansaniassa oli kuitenkin luotu, ja työ tuntui olevan vasta aluillaan, joten Pisilä päätti jäädä. Finnpartnership-ohjelma antoi alkuun tukea, mikä mahdollisti pienyritykselle loikan aloituskynnyksen ylitse. Pisilä oli myös alkanut hankkeen kuluessa ajatella, että tarvitaan muutakin kuin hanke siemenperunoille: pitää panostaa koko arvoketjuun. Paikallinen yritys saatiin rekisteröityä alkuvuodesta 2017.

Perunoiden lisäksi Tansania tarjosi Pisilälle uuden aluevaltauksen: avokadot. Ne viihtyvät samoilla alueilla perunan kanssa, ja sato kypsyy eri aikaan kuin Meksikossa ja Espanjassa, joista valtaosa Euroopan avokadoista tulee.

Hän sai tuottajille avokadon luomumerkin, ensimmäisen Tansaniassa. Myös avokadot kytkeytyvät Pisilän ajatteluun tuotantoketjuista ja maaseudun kytkemisestä mukaan rahatalouteen.

”Sinne pienille viljelijöille kyliin jos saataisiin tulonmuodostus käyntiin sillä, että avataan vientimarkkina EU:hun”, Pisilä visioi.

Lähde: Pasi Nokelainen & Esa Salminen: Afrikan valloittajat (Avain kustannus 2018)

Kuvat:

Perunamestarit

Liite 1. Yhteenvedotaulukko 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Myönnettyjä tukia	79	68	77	110	114	77	94	90	168
Maksatuksen saaneita (pl. jatkohakemukset)	60	48	50	65	74	35	59	48	105
Maksatusten summa (pl. jatkohakemukset)	1 683 299,85	1 122 328,14	1 430 945,33	1 253 884,55	1 482 478,78	675 798	1 211 426	1 243 649	2 732 028
Maksatusten summa (ml. jatkohakemukset)	1 683 299,85	1 269 787,20	1 451 900,49	1 570 585,54	1 622 374,86	782 886	1 347 297	1 411 777	3 080 922
Toteutuneita hankkeita viimeisessä raportissa	25 (42 %)	24 (50 %)	24 (48 %)	24 (37 %)	30 (41 %)	19 (54 %)	19 (32 %)	22 (46 %)	40 (38 %)
Keskeneräisiä hankkeita viimeisessä raportissa	15 (25 %)	9 (19 %)	10 (20 %)	16 (25 %)	6 (8 %)	8 (23 %)	13 (25 %)	13 (27 %)	25 (24 %)
Lopetettuja hankkeita viimeisessä raportissa	20 (33 %)	15 (31 %)	16 (32 %)	25 (38 %)	38 (51 %)	8 (23 %)	22 (40 %)	13 (27 %)	40 (38 %)
Suoraan työllistäviä yrityksiä	32 (53 %)	25 (52 %)	24 (48 %)	23 (35 %)	23 (31 %)	17 (49 %)	23 (42 %)	17 (35 %)	35 (33 %)
Suoraan työllistettyjä	899	1192	1283	621,5	636	401	758	410	445
Uusia työpaikkoja	590	547	884	307	517	232	297	180	315
Työllistettyjä naisia	156	269	518	180	232	156	585	148	130
Naisten osuus suoraan työllistetyistä	17 %	23 %	40 %	29 %	36 %	39 %	77 %	36 %	29 %
Epäsuorasti työllistettyjä	1698	568	389	237	1400	283	188	200	580
Investointeja toteuttaneita yrityksiä (pl. jatkohankkeet)	14 (23 %)	13 (27 %)	16 (32 %)	21 (32 %)	38 (51 %)	16 (46 %)	22 (20 %)	26 (54 %)	43 (41 %)
Investointien kokonaissumma (pl. jatkohankkeet)	1 635 700 000	7 900 000	35 720 000	20 180 000	20 299 992	15 878 977	7 080 669	2 079 208	18 800 000
Investointien kokonaissumma (ml. jatkohankkeet)	1 635 700 000	8 300 000	35 740 000	29 320 000	22 149 992	21 969 477	7 217 169	2 217 326	22 300 000
Investointien suhde maksatuksiin (ml. jatkohankkeet)	97172 %	654 %	2461 %	1867 %	1365 %	2900 %	535 %	157 %	720 %
Tytäryritys tai yhteisyritys perustettu	13 (22 %)	15 (31 %)	12 (24 %)	11 (17 %)	17 (23 %)	9 (26%)	16 (29 %)	11 (23 %)	15 (14 %)
Alihankinta aloitettu	16 (27 %)	14 (29 %)	9 (18 %)	13 (20 %)	13 (18 %)	8 (23%)	2 (4 %)	5 (10 %)	17 (16 %)
Lisäarvoinen kehitysmaatuonti aloitettu	12 (20 %)	12 (25 %)	10 (20 %)	11 (17 %)	11 (15 %)	9 (26%)	10 (18 %)	1 (2 %)	12 (11 %)
Teknologian ja tietotaidon siirtoa toteuttaneita hankkeita	45 (75 %)	36 (75 %)	36 (72 %)	39 (60 %)	28 (38 %)	25 (71 %)	19 (35 %)	16 (33 %)	30 (29 %)
Koulutusta toteuttaneita hankkeita	35 (58 %)	33 (69 %)	36 (72 %)	34 (52 %)	41 (55 %)	22 (62 %)	32 (58 %)	26 (54 %)	48 (46 %)
Keskimääräistä parempia palkkoja maksaneita hankkeita	22 (46 %)	25 (52 %)	22 (44 %)	14 (22 %)	11 (15 %)	8 (23 %)	10 (43 %)	7 (15 %)	12 (11 %)
Hankkeita, joilla positiivisia vaikutuksia naisten työllistymiseen tai sukupuolten väliseen tasa-arvoon	24 (40 %)	28 (58 %)	26 (52 %)	19 (29 %)	30 (41 %)	13 (37 %)	19 (35 %)	20 (32 %)	34 (32 %)
Hankkeita, joilla vaikutuksia yleiseen infrastruktuuriin	25 (42 %)	16 (33 %)	12 (24 %)	9 (14 %)	16 (22 %)	8 (23 %)	14 (25 %)	12 (25 %)	31 (30 %)
Hankkeita, joilla vaikutuksia markkinoihin ja niiden tuotantorakenteeseen	42 (70 %)	36 (75 %)	34 (68 %)	29 (45 %)	41 (55 %)	17 (49 %)	24 (44 %)	14 (29 %)	42 (40 %)
Hankkeita, joilla positiivisia muita ympäristövaikutuksia	34 (57 %)	29 (60 %)	21 (42 %)	29 (45 %)	34 (46 %)	17 (49 %)	33 (60 %)	22 (46 %)	46 (44 %)

Liite 2. Vuoden 2015 jatkohankkeet

Tuen maksua saaneista vuoden 2015 hankkeista 12 oli aiempien hankkeiden jatkohankkeita. **Jatkohankkeella** tarkoitetaan liikekumppanuustukea, joka kohdistuu jo aiemmin tukea saaneen hankkeen toisiin hankevaiheisiin. Esimerkkinä voisi olla hanke, jolle myönnetään vuonna 2012 liikekumppanuustukea partnerin identifiointiin ja hankeselvitykseen. Partnerin identifiointi ja hankeselvitys johtavat onnistumisiin, ja yritys hakee uutta liikekumppanuustukea esimerkiksi liiketoimintasuunnitelman tekoon ja henkilökunnan koulutukseen vuonna 2015. Tällöin vuoden 2014 tuki määritellään jatkohankkeeksi. Hankkeen kehitysvaikutuksista on kuitenkin raportoitu (ainakin keskeisin osin) jo vuonna 2012, sillä kyse on samasta hankekokonaisuudesta.

Vuoden 2015 jatkohankkeista seitsemän on toteutettu onnistuneesti, kaksi on kesken ja yksi ei toteutunut. **Vastaajat arvioivat investoineensa hankkeiden myötä kohdemaihin yhteensä noin 3,5 miljoonaa euroa.**

Jatkohankkeiden tai niitä edeltäneiden hankkeiden myötä **perustettiin kaksi uutta yhtiötä** hankkeiden kohdemaahan. Tämän lisäksi solmittiin **kolme pitkäaikaista alihankinta- tai maahantuontisopimusta**. Hankkeiden myötä **työllistettiin 285 henkilöä**, joista **100 oli naisia** ja **95 uusia työpaikkoja**.

Hankkeissa on siirtynyt teknologista, laatustandardeihin keskittyvää sekä muuta tuotantoalan osaamista ja tietotaitoa kohdemaihin. Hankkeet ovat nostaneet paikallisen tuotannon laatua ja parantaneet olennaisten hyödykkeiden saatavuutta. Jokainen kesken olevista hankkeista saattaa johtaa vielä pitkäaikaiseen liiketoimintaan kohdemaassa ja luoda siten lisää kehitysvaikutuksia.

Finnpartnership

**Developing business
together.**

Finnpartnership
c/o Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND)
PL 147
00181 Helsinki - FINLAND

puh: 09 348 434
email: fp@finnpartnership.fi

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

finnfund